

BIURO
WYCINKÓW
PRASOWYCH

Warszawa
Pl. Starynkiewicza 7
Tel. 28-59-59

GŁOS ELBLĄGA

GDĄŃSK, UL. TARG DRZEWNY 3/7

wydanie .....

Nr 13 z dn. 16-01-74

Przed premierą „Play Strindberg” Dürrenmatta

Rozmawiamy z reż. Wandą Laskowską

Już 19 bm. odbędzie się na scenie elbląskiej premiera dürrenmattowskiej przeróbki „Tańca śmierci” A. Strindberga w przekładzie polskim Z. Krawczykowskiego. Elbląska inscenizacja będzie zdaje się drugą polską prezentacją tej sztuki. Jej prapremiera odbyła się w Teatrze Współczesnym w Warszawie w r. 1970. Rzec opracował wówczas zespół w renomowanym składzie: Andrzej Wajda (reżyseria i scenografia), Barbara Krafftówna, Tadeusz Łomnicki i Andrzej Łapicki – tworząc widowisko będące niewątpliwym sukcesem teatru.

Twórczynią inscenizacji olsztyńsko-elbląskiej jest Wanda Laskowska, autorka niedawno oglądanej przez nas inscenizacji komedii „Klik klak” Abramowa (Wanda Laskowska przez dłuższy czas reżyserowała w Teatrze Dramatycznym oraz w Teatrze Narodowym w Warszawie; w r. 1972 objęła etat reżysera w Teatrze Starym w Krakowie; równocześnie – od początku bieżącego sezonu – pracuje na półetacie reżyserskim w teatrze olsztyńsko-elbląskim). Scenografie opracowała Zofia Pietrusińska. W spektak-

lu elbląskim udział bierą – Wanda Bajerówna (Alicja), Zbigniew Szpecht (Edgar) i Waclaw Rybczyński (Kurt).

Korzystając z tego, że próby odbywają się w Elblągu, zdążam za kulisy, by porozmawiać z reż. W. Laskowską. Interesuje mnie zarówno koncepcja reżyserska inscenizacji, jak i sama adaptacja Dürrenmatta. Tekst przeróbki jest nieosiągalny, ponieważ nie było żadnej polskiej jego publikacji. Wiadomo zaś – o czym można dowiedzieć się z recenzji warszawskiej premiery czy innych sprawozdań, że Dürrenmatt podjął się antystrindbergowskiej interpretacji pomysłu zawartego w „Tańcu śmierci”, że dokonał maksymalnej kondensacji tekstu – uniemożliwiając demoniczne zlabianie dusz bohaterów przez aktorów; że bohaterów osadzonych na symbolicznej wieży ulokował na pustej scenie oświetlonej tak jak ring bokserki, a sceny spektaklu potraktował jak rundy zapowiadane uderzeniami dongu: że śmiertelna – a przez Strindberga na koturny postawiona – walkę płci potraktował w spo-

sób jadowity, drwiący, z poczuciem nieco makabrycznego humoru, że posługując się elementami przekazu rezonerskiego dał wyraz przekonaniu o potworności świata...

– Sztukę – zwierza się reżyser – opracowuję po raz drugi. Poprzednia inscenizacja, jaką przed trzema laty zrealizowałam na obczyźnie, tj. w Jugosławii, przyniosła mi sporo satysfakcji. „Play Strindberg” to sztuka dla mnie interesująca ze względów ideowych i formalnych. Rozumiem ją jako przestrożę przed drapieżnością ludzkiego egotyzmu, monstrualnie wybujałego, sięgającego wymiarów zgoła absurdalnych. Znajduje ten motyw myślowy już w symbolice założenia sytuacyjnego. Los dwojga ludzi skazanych wyłącznie na siebie, lecz zamkniętych w sobie, określa i komentuje potrójna izolacja od świata: po pierwsze – odcięta od świata wyspa, po drugie – klaustrofobiczne wnętrza izdebki na wieży, po trzecie – fakt, że wieża ta wznosi się nad więzieniem. I osoba trzecia – hochsztapler i bankrut życiowy – stanowiący jedyny żywy kontakt

pożerających się wzajemnie małżonków ze światem zewnętrznym.

W ograniczonej przestrzeni toczy się zażarta walka istot: przeobrażenie samotnych, nie rozumiejących się, zastawiających na siebie pułapki, śmiesznych i tragicznych jednocześnie. Propozycja literacka Dürrenmatta, wywodząca się z czarnego humoru, narzuca konwencję czarnej komedii – i w tej konwencji budujemy spektakl. Tendencja ta wyrazi się zarówno w scenografii, jak i w sposobie interpretacji aktorskiej. Myślę, że to drugie dostrzegą sami widzowie w istawicznym i błyskawicznym oscylowaniu między różnymi tonacjami, w pospiesznym tempie, zmienności, balansowaniu na krawędzi psychologicznej naturalności, groteski i wybuchu ekspresjonistycznego...

Cieszy nas, że jedna z najbardziej modnych nowalijek dramaturgii zachodnioeuropejskiej trafi tym razem do Elbląga wcześniej niż do wielu innych teatrów naszego kraju.

R. T.